Kod przedmiotu: B Pozycja planu: B.1

1. INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

A. Podstawowe dane

Nazwa przedmiotu	Matematyka
Kierunek studiów	**Technologia Chemiczna**
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (inżynierskie 3,5 - letnie)
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Specjalność	1. Technologia Procesów Chemicznych 2. Biotechnologia Przemysłowa 3. Analityka Chemiczna i Spożywcza
Jednostka prowadząca kierunek studiów	Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej
Imię i nazwisko nauczyciela (li) i jego stopień lub tytuł naukowy	dr Janusz Januszewski
Przedmioty wprowadzające	Brak
Wymagania wstępne	Znajomość matematyki w zakresie szkoły średniej

B. Semestralny rozkład zajęć według planu studiów

Semestr	Wykłady (W)	Ćwiczenia audytoryjne (Ć)	Ćwiczenia laboratoryjne (L)	Ćwiczenia projektowe (P)	Seminaria (S)	Zajęcia terenowe (T)	Liczba punktów ECTS*
I	30^E	30					5
II	30^E	30					7

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg KRK)

Lp.	Opis efektów kształcenia	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla obszaru
	WIEDZA		
W1	Posiada wiedzę z matematyki w zakresie pozwalającym na wykorzystanie metod matematycznych do opisu procesów chemicznych i wykonywania obliczeń potrzebnych w praktyce inżynierskiej.	K_W01	T1A_W01
	UMIEJĘTNOŚCI		
U5	Posługuje się wiedzą z zakresu matematyki oraz programami komputerowymi, wspomagającymi realizację zadań typowych dla technologii i inżynierii chemicznej.	K_WU5	T1A_U07
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE		

3. METODY DYDAKTYCZNE

Wykład multimedialny lub tradycyjny, ćwiczenia audytoryjne.

4. FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Wykłady - egzamin pisemny (ew. połączony z testem) po każdym semestrze nauki; ćwiczenia audytoryjne - dwa lub trzy kolokwia w semestrze (ćwiczenia).

5. TREŚCI KSZTAŁCENIA

Wykłady	Elementy teorii zbiorów i logiki matematycznej. Ciągi liczbowe. Podstawowe właściwości funkcji jednej i wielu zmiennych. Funkcje elementarne. Elementy rachunku różniczkowego: pochodna i jej sens geometryczny, pochodne wyższych rzędów, podstawowe twierdzenia rachunku różniczkowego, reguła de L'Hospitala, badanie przebiegu zmienności funkcji. Całka nieoznaczona: definicje, całkowanie przez części i przez podstawienie, metody całkowania podstawowych typów funkcji. Całka oznaczona i jej zastosowania. Macierze i wyznaczniki, macierz odwrotna. Równania i układy równań. Funkcje dwóch zmiennych: granica i ciągłość funkcji, pochodne cząstkowe, ekstrema lokalne i globalne. Elementy analizy wektorowej. Elementy geometrii analitycznej. Całka podwójna (i ew. potrójna) z zastosowaniami. Szeregi liczbowe i potęgowe. Równania różniczkowe zwyczajne i cząstkowe. Zagadnienia optymalizacji. Statystyka matematyczna. Podstawy metod numerycznych. Wybrane metody analizy numerycznej.
Ćwiczenia audytoryjne	Tematyka ćwiczeń jest ściśle związana z treścią wykładów; na ćwiczeniach rozwiązywane są zadania dotyczące treści omówionych na wykładach.

6. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Forma oceny					
Efekt kształcenia	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie
W1		x	x		
U1		x	x		

7. LITERATURA

Literatura podstawowa	Czermiński J. B., Iwasiewicz A., Paszek Z., Sikorski A., 1992 r., Metody statystyczne dla chemików, PWN, Warszawa. Krysicki W., Włodarski L.,1993 r., Analiza matematyczna w zadaniach, część I i II, Warszawa. Lassak M., 2012 r., Matematyka dla studiów technicznych, Supremum.
Literatura uzupełniająca	Lassak M., 2010 r., Zadania z analizy matematycznej, wyd. VI, Supremum. McQuarrie D. A., 2005 r., Matematyka dla przyrodników i inżynierów, cz. I, PWN, Warszawa. Stankiewicz W., 1971 r., Zadania z matematyki dla wyższych uczelni technicznych, PWN, Warszawa (oraz wznowienia).

8. NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS GODZIN I PUNKTÓW ECTS

Aktywność studenta	Obciążenie studenta – Liczba godzin
Udział w zajęciach dydaktycznych	120
Przygotowanie do zajęć	50
Studiowanie literatury	30
Inne	100
Łączny nakład pracy studenta	300
Liczba punktów ECTS proponowana przez NA	**12**
Ostateczna liczba punktów ECTS (określa Rada Programowa kierunku)	**12**

B.2

Kod przedmiotu: B **Pozycja planu:**

1. INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

A. Podstawowe dane

Nazwa przedmiotu	Fizyka
Kierunek studiów	**Technologia Chemiczna**
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (inżynierskie 3,5 - letnie)
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Specjalność	1. Technologia Procesów Chemicznych 2. Biotechnologia Przemysłowa 3. Analityka Chemiczna i Spożywcza
Jednostka prowadząca kierunek studiów	Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej
Imię i nazwisko nauczyciela (li) i jego stopień lub tytuł naukowy	prof. dr hab. Adam Gadomski, dr Jacek Siódmiak, dr inż. Natalia Kruszewska
Przedmioty wprowadzające	Brak
Wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z fizyki na poziomie ponadgimazjanym

B. Semestralny/tygodniowy rozkład zajęć według planu studiów

Semestr	Wykłady (W)	Ćwiczenia audytoryjne (Ć)	Ćwiczenia laboratoryjne (L)	Ćwiczenia projektowe (P)	Seminaria (S)	Zajęcia terenowe (T)	Liczba punktów ECTS†
II	30^{E}	15	30				10

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg KRK)

Lp.	Opis efektów kształcenia	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla obszaru
	WIEDZA		
W1	Posiada wiedzę z fizyki w zakresie pozwalającym na rozumienie zjawisk i procesów fizycznych.	K_W02	T1A_W01
	UMIEJĘTNOŚCI		
U1	Pracuje indywidualnie i w zespole.	K_U02	T1A_U02
U2	Potrafi scharakteryzować różne stany materii i rozróżnia typy reakcji chemicznych oraz posiada umiejętność ich doboru do realizowanych procesów chemicznych.	K_U09	T1A_U08
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1	Ma świadomość odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania, związane z pracą zespołową.	K_K04	T1A_K04

3. METODY DYDAKTYCZNE

Wykład z elementami gier dydaktycznych, ćwiczenia laboratoryjne w laboratorium fizycznym oraz ćwiczenia audytoryjne.

4. FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Zaliczenie przedmiotu na podstawie wyników egzaminu pisemnego z tematyki wykładów oraz ocen ze sprawozdań z ćwiczeń laboratoryjnych i kolokwium z ćwiczeń rachunkowych.

5. TREŚCI KSZTAŁCENIA

Wykłady	1) Przedmiot fizyki, podstawowe i pochodne wielkości fizyczne, podstawowe oddziaływania fizyczne. 2) Mechanika klasyczna: kinematyka, równania ruchu, dynamika, prawa zachowania pędu, momentu pędu i energii, siły w układzie inercjalnym i nieinercjalnym (równania Eulera dla symetrycznej bryły sztywnej). 3) Mechanika płynów: elementy hydrostatyki i hydrodynamiki – przepływy warstwowe i burzliwe; prawo przepływu Newtona. 4) Mechanika: właściwości sprężyste ciał, elementy wytrzymałości materiałów. 5) Termodynamika układów zamkniętych, izolowanych i otwartych – zasady termodynamiki. Relacje termodynamiczne strumień-siła; prawa Ficka, Fouriera i Ohma; entropia i jej produkcja. 6) Elektromagnetyzm: źródła statyczne i dynamiczne pola elektromagnetycznego, elementy spektroskopii. 7) Prawa Maxwella elektromagnetyzmu w próżni i ośrodku materialnym. 8) Równanie fali elektromagnetycznej; transmisja fali w światłowodzie. 9) Elementy fizyki współczesnej (model atomu; fale de Broglia) i relatywistycznej (transformacja Lorenza; II zasada dynami w ujęciu relatywistycznym; związek pomiędzy energią a prędkością fali elektromagnetycznej).
Ćwiczenia laboratoryjne	Statystyczne metody opracowywania pomiarów i obserwacji. Przyrządy pomiarowe. Budowa materii. Elementy mechaniki ogólnej. Mechanika płynów. Elementy termodynamiki. Elementy optyki geometrycznej i falowej.
Ćwiczenia audytoryjne	Jednostki fizyczne oraz ich zamiana. Kinematyka i dynamika. Zasady zachowania. Termodynamika. Podstawy elektromagnetyzmu.

6. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Efekt kształcenia	Forma oceny		
	Kolokwium z ćwiczeń audytoryjnych	Sprawozdania z ćwiczeń laboratoryjnych	Egzamin
W1	x	x	x
U1		x	x
U2		X	x
K1		x	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa	Halliday D., Resnick R., Walker J., 2003 r., Podstawy fizyki, PWN Warszawa, Tom 1 - 5. Landau L.D., Achijezer A.I., Lifszyc E.M., 1968 r., Fizyka ogólna – Mechanika i fizyka cząsteczkowa, WNT Warszawa. Szydłowski H., 1994 r., Pracownia fizyczna, PWN Warszawa. Dryński T., 1980 r., Ćwiczenia laboratoryjne z fizyki, PWN Warszawa.
Literatura uzupełniająca	Feynman R.P., 2007 r., Feynmana wykłady z fizyki, PWN Warszawa.

8. NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS GODZIN I PUNKTÓW ECTS

Aktywność studenta	Obciążenie studenta – Liczba godzin
Udział w zajęciach dydaktycznych	75
Przygotowanie do zajęć	60
Studiowanie literatury	60
Inne	65
Łączny nakład pracy studenta	**250**
Liczba punktów ECTS proponowana przez NA	**10**
Ostateczna liczba punktów ECTS (określa Rada Programowa kierunku)	**10**

* ostateczna liczba punktów ECTS

Kod przedmiotu: **B** **Pozycja planu:** **B.3**

1. INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

A. Podstawowe dane

Nazwa przedmiotu	Chemia ogólna i nieorganiczna
Kierunek studiów	**Technologia Chemiczna**
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (inżynierskie 3,5 - letnie)
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Specjalność	1. Technologia Procesów Chemicznych 2. Biotechnologia Przemysłowa 3. Analityka Chemiczna i Spożywcza
Jednostka prowadząca kierunek studiów	Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej
Imię i nazwisko nauczyciela (li) i jego stopień lub tytuł naukowy	dr hab. Jacek A. Szymura, prof. nadzw. UTP; dr Terese Rauckyte-Żak; mgr inż. Katarzyna Witt
Przedmioty wprowadzające	brak
Wymagania wstępne	Podstawowe wiadomości z chemii, jak np.: prawa chemiczne, symbole pierwiastków i wzory ich związków, wartościowości pierwiastków, stechiometria

B. Semestralny/tygodniowy rozkład zajęć według planu studiów

Semestr	Wykłady (W)	Ćwiczenia audytoryjne (Ć)	Ćwiczenia laboratoryjne (L)	Ćwiczenia projektowe (P)	Seminaria (S)	Zajęcia terenowe (T)	Liczba punktów ECTS*
I	30^{E}	15	30				8
II	30^{E}	15	60				9

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg KRK)

Lp.	Opis efektów kształcenia	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla obszaru
	WIEDZA		
W1	Posiada wiedzę ogólną w zakresie chemii nieorganicznej, organicznej, fizycznej i analitycznej pozwalającą na rozumienie przemian chemicznych i ich znaczenia w wytwarzaniu i kształtowaniu własności materiałów inżynierskich.	K_W03	T1A_W01 T1A_W03
	UMIEJĘTNOŚCI		
U1	Potrafi wykorzystać metody analityczne do jakościowego i ilościowego oznaczania związków chemicznych, formułowania i rozwiązywania zadań inżynierskich.	K_U09	T1A_U09
U2	Potrafi oznaczać właściwości fizyczne, chemiczne, mechaniczne i termiczne materiałów.	K_U10	T1A_U15
U3	Przestrzega zasad BHP związanych z wykonywaną pracą.	K_U14	T1A_U11
U4	Potrafi zgodnie ze specyfikacją zagospodarować odpady.	K_U15	T1A_U16

U5	Formułuje opinie, interpretuje otrzymane wyniki i wyciąga wnioski, ocenia błędy pomiarowe.	K_U18	T1A_U01
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K1	Potrafi pracować indywidualnie i w grupie nad powierzonymi zadaniami.	K_K03	T1A_K03
K2	Ma świadomość odpowiedzialności za realizowane zadania.	K_K04	T1A_K04
K3	Ma świadomość ważności zachowania w sposób profesjonalny.	K_K07	T1A_K05

3. METODY DYDAKTYCZNE

Wykład multimedialny, ćwiczenia laboratoryjne obejmujące pokazy, dyskusję i doświadczenia wykonywane samodzielnie przez studentów, audytoryjne ćwiczenia rachunkowe.

4. FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

W każdym semestrze (I i II): egzamin pisemny z tematyki wykładów (2 podejścia), 2 pisemne kolokwia z laboratoriów (3 podejścia do każdego) oraz jedno pisemne kolokwium z ćwiczeń (3 podejścia).

5. TREŚCI KSZTAŁCENIA

Wykłady	Podstawowe pojęcia oraz prawa chemiczne, symbole i wzory, stechiometria. Podział związków nieorganicznych (wodorki, tlenki, kwasy, zasady, sole), nazewnictwo IUPAC i wzory chemiczne (sumaryczne, strukturalne i elektronowe). Budowa atomu, liczby kwantowe, orbitale typu s, p i d, zakaz Pauliego, reguła Hunda. Konfiguracje elektronowe pierwiastków. Układ okresowy. Struktura elektronowa a właściwości atomowe pierwiastków (energia jonizacji, elektroujemność, promienie atomowe/jonowe). Stany podstawowe i wzbudzone atomów. Wartościowości pierwiastków w związkach i ich obliczanie. Rodzaje wiązań chemicznych (jonowe, kowalencyjne (koordynacyjne), metaliczne). Polarność wiązań, cząsteczki dipolowe, stała dielektryczna. Struktura krystaliczna ciał stałych. Siły dyspersyjne, wiązania van der Waalsa i wodorowe. Podstawy teorii orbitali molekularnych. Hybrydyzacja, wiązania π i σ. Kinetyka, szybkość reakcji, kataliza i równowaga chemiczna, stała równowagi K, reguła Le Chateliera - Brauna. Roztwory właściwe i sposoby wyrażania stężeń. Równowagi jonowe w roztworach elektrolitów, dysocjacja elektrolityczna. Teorie kwasów i zasad (Bronsteda, Lewisa), pH roztworów, hydroliza, bufory. Rozpuszczalność i iloczyn rozpuszczalności (strącanie osadów z roztworów wodnych). Procesy redoks. Elektrochemia: potencjał Nernsta, elektrody i ogniwa, szereg napięciowy metali. Koloidy, budowa miceli, peptyzacja, koagulacja; potencjał ξ. Wodór, tlen, woda. Pierwiastki grup głównych (litowce, wapniowce, glinowce, węglowce, azotowce, tlenowce, halogeny, gazy szlachetne). Wybrane pierwiastki grup pobocznych (cynkowce, tytan, wanad, chromowce, mangan, triady żelazowców oraz platynowców). Związki kompleksowe.
Ćwiczenia audytoryjne	Stechiometria reakcji, układanie i bilansowanie równań reakcji redoks. Obliczenia stężeń roztworów. Prawa gazowe oraz zadania z równowag w fazie gazowej. Równowagi w fazie ciekłej (jonowe) oraz ciecz – ciało stałe (iloczyn rozpuszczalności, strącanie i rozpuszczanie osadów). Trwałość związków kompleksowych oraz równowaga w ich roztworach.
Ćwiczenia laboratoryjne	BHP w laboratorium, regulamin pracowni, sprzęt laboratoryjny. Kinetyka i równowaga reakcji chemicznych. Równowaga w roztworach elektrolitów, dysocjacja. Hydroliza soli, pH, roztwory buforowe, wskaźniki. Otrzymywanie i badanie związków kompleksowych i amfoterycznych. Równowaga w układzie faza stała – roztwór, w reakcjach redoks. Szereg napięciowy metali. Wstęp do analizy jakościowej.

	BHP w laboratorium, regulamin pracowni, sprzęt laboratoryjny. Systematyczna analiza anionów i kationów: analiza mieszaniny anionów prostych, analiza mieszanin poszczególnych grup kationów I–V (według Freseniusa) oraz mieszaniny wszystkich pięciu grup analitycznych kationów oraz analiza mieszaniny anionów jednej z czterech grup (A–D). Analiza dwóch próbek substancji stałych.

6. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Efekt kształcenia	Forma oceny					
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie	Zaliczenie doświadczenia
W1		x	x			
U1			x		x	x
U2						x
U3			x			
U4					x	x
U5			x		x	
K1						x
K2						x
K3						x

7. LITERATURA

Literatura podstawowa	1. Bielański A., 2010 r., Podstawy chemii nieorganicznej, cz. 1 i 2, PWN, Warszawa. 2. Jones L., Atkins P., 2004 r., Chemia ogólna: cząsteczki, materia, reakcje, PWN, Warszawa. 3. Szymura J. A., Gogolin R., 2001 r., Wybrane zagadnienia z chemii ogólnej i nieorganicznej, Wydawnictwa Uczelniane ATR, Bydgoszcz. 4. Szymura J. A., Gogolin R., Lamkiewicz J., 2005 r., Analiza jakościowa anionów i kationów w chemii nieorganicznej, Wydawnictwa Uczelniane ATR, Bydgoszcz. 5. Sienko M. J., Plane R. A., 1999 r., Chemia – podstawy i właściwości, WNT, Warszawa. 6. Gorączko A., 2000 r., Zbiór zadań z chemii ogólnej i nieorganicznej, Wydawnictwa Uczelniane ATR, Bydgoszcz.
Literatura uzupełniająca	1. Cotton F.A., Wilkinson G., Gaus P., 1998 r., Chemia nieorganiczna podstawy, PWN, Warszawa. 2. Cox P.A., 2003 r., Krótkie wykłady chemia nieorganiczna, PWN, Warszawa. 3. Lee J. D., 1999 r., Zwięzła chemia nieorganiczna, PWN, Warszawa. 4. Pauling L., Pauling P., 1997 r., Chemia wyd. 3, PWN, Warszawa. 5. Sołoniewicz R., 1995 r., Zasady nowego słownictwa związków nieorganicznych, wyd. 3, WNT, Warszawa. 6. Pajdowski L., 1993 r., Chemia ogólna, wyd. 7, PWN, Warszawa. 7. Zumdahl S. S., 1998 r., Chemical principles, 3rd Edition, Houghton Mifflin Company, Boston-New York.

8. NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS GODZIN I PUNKTÓW ECTS

Aktywność studenta	Obciążenie studenta – Liczba godzin
Udział w zajęciach dydaktycznych	180
Przygotowanie do zajęć	80

Studiowanie literatury	80
Inne	80
Łączny nakład pracy studenta	420
Liczba punktów ECTS proponowana przez NA	**17**
Ostateczna liczba punktów ECTS (określa Rada Programowa kierunku)	**17**

Kod przedmiotu: B **Pozycja planu: B.4**

1. INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

a. Podstawowe dane

Nazwa przedmiotu	Chemia fizyczna
Kierunek studiów	**Technologia Chemiczna**
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (inżynierskie 3,5 - letnie)
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Specjalność	1.Technologia Procesów Chemicznych 2.Biotechnologia Przemysłowa 3.Analityka Chemiczna i Spożywcza
Jednostka prowadząca kierunek studiów	Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej
Imię i nazwisko nauczyciela (li) i jego stopień lub tytuł naukowy	dr hab. Andrzej Wrzyszczyński prof. nadzw. UTP, dr inż. Agnieszka Bajorek, dr inż. Beata Jędrzejewska, dr inż. Marek Pietrzak, dr inż. Franciszek Ścigalski
Przedmioty wprowadzające	Matematyka, fizyka ,chemia
Wymagania wstępne	Znajomość podstaw obliczeń, właściwości fizycznych i chemicznych substancji

b. Semestralny/tygodniowy rozkład zajęć według planu studiów

Semestr	Wykłady (W)	Ćwiczenia audytoryjne (Ć)	Ćwiczenia laboratoryjne (L)	Ćwiczenia projektowe (P)	Seminaria (S)	Zajęcia terenowe (T)	Liczba punktów ECTS*
III	45^{E}	30					6
IV	30^{E}		60				8

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg KRK)

Lp.	Opis efektów kształcenia	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla obszaru
	WIEDZA		
W1	Ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę ogólną w zakresie chemii fizycznej.	K_W03	T1A_W03
W2	Ma wiedzę z zakresu technik i metod charakteryzowania oraz identyfikacji produktów chemicznych.	K_W11	T1A_W03
	UMIEJĘTNOŚCI		
U1	Pracuje indywidualnie i w zespole.	K_U02	T1A_U02
U2	Wykonuje eksperymenty chemiczne, bada przebieg procesów chemicznych oraz interpretuje uzyskane wyniki.	K_U06	T1A_U08
U3	Oznacza właściwości fizyczne i chemiczne materiałów.	K_U12	T1A_U14
U4	Realizuje właściwą gospodarkę odpadami.	K_U15	T1A_U10
	KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K1	Ma świadomość odpowiedzialności za wspólnie realizo-	K_K04	T1A_K04

	wane zadania, związane z pracą zespołową.		

3. METODY DYDAKTYCZNE

Wykład multimedialny, ćwiczenia laboratoryjne.

4. FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Wykład – egzamin pisemny i ustny, ćwiczenia rachunkowe – zaliczenie kolokwiów cząstkowych, laboratorium – zaliczenie kolokwiów cząstkowych, wykonanie wszystkich przewidzianych harmonogramem ćwiczeń i opracowanie otrzymanych wyników w postaci sprawozdań.

5. TREŚCI KSZTAŁCENIA

Wykłady	Własności gazu doskonałego i prawa je opisujące. Podstawowe pojęcia termodynamiki chemicznej. Energia wewnętrzna. Pierwsza zasada termodynamiki jako bilans energetyczny układu. Termochemia. Ciepło reakcji chemicznych - prawo Hessa. Związek pomiędzy entalpią i energią wewnętrzną reakcji. Zależność ciepła reakcji od temperatury - prawo Kirchoffa. Druga zasada termodynamiki. Entropia. Rozkład Boltzmanna. Warunki samorzutności procesów. Energia swobodna i entalpia swobodna. Trzecia zasada termodynamiki i jej konsekwencje. Zależność molowej entalpii swobodnej gazu doskonałego i rzeczywistego od ciśnienia - różnice i podobieństwa w opisie. Formalizm w ustalaniu stanu standardowego. Pojęcie lotności gazu rzeczywistego. Termodynamiczny opis układów wieloskładnikowych. Potencjał chemiczny. Równowagi fazowe. Reguła faz Gibbsa i jej stosowanie. Równowagi fazowe w układach dwuskładnikowych i trójskładnikowych. Prawo podziału Nernsta. Własności roztworów rozcieńczonych. Wielkości koligatywne: obniżenie prężności par rozpuszczalnika nad roztworem substancji nielotnej, podwyższenie temperatury wrzenia roztworu substancji nielotnej, obniżenie temperatury krzepnięcia roztworu, ciśnienie osmotyczne.
Ćwiczenia audytoryjne	Obliczanie: ciepła reakcji chemicznych, entalpii, entropii, energii swobodnej, przeliczanie stężeń w roztworach, wykorzystywanie do obliczeń praw gazowych, ustalanie na podstawie obliczeń równowagi, rzędu, reakcji chemicznych, wpływu temperatury, ciśnienia na szybkość reakcji.
Ćwiczenia laboratoryjne	1. Wyznaczanie współczynnika podziału. 2. Wyznaczanie refrakcji dla roztworów. 3. Wpływ temperatury na lepkość roztworów gliceryny. 4. Pomiar napięcia powierzchniowego. 5. Kriometryczne wyznaczanie masy cząsteczkowej. 6. Wyznaczanie stałej kalorymetru i ciepła rozcieńczania. 7. Wyznaczanie izotermy adsorpcji. 8. Wyznaczanie diagramu faz ciecz - para dla układu dwuskładnikowego. 9. Wyznaczanie stałej dysocjacji wskaźnika z pomiarów kolorymetrycznych. 10. Wyznaczanie szybkości reakcji. 12. Wyznaczanie stałych dysocjacji słabych elektrolitów. 13. Miareczkowanie konduktometryczne. 14. Miareczkowanie potencjometryczne. 15. Analiza termiczna.

6. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Efekt kształcenia	Forma oceny					
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie	Wykonanie ćwiczeń
W1		x				
W2		x				
U1					x	
U2			x		x	
U3			x			
U4			x			
K1					x	x

7. LITERATURA

Literatura podstawowa	Atkins P.W., 2001 r., Chemia fizyczna, Państwowe Wydawnictwa Naukowe, Warszawa. Pigoń K., Ruziewicz Z., 1986 r., Chemia fizyczna, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa. Pietrzak M., 2007 r., Zbiór zadań z chemii fizycznej, Wydawnictwa Uczelniane UTP w Bydgoszczy, Bydgoszcz. Ćwiczenia laboratoryjne z chemii fizycznej. 1985 r., Skrypt ATR Bydgoszcz.
Literatura uzupełniająca	Chemia fizyczna cz.I, II - skrypt Politechniki Gdańskiej. Instrukcje do ćw. lab. z chemii fizycznej - skrypt Uniwersytetu Wrocławskiego. Ćw. lab. z chemii fizycznej - skrypt Uniwersytetu Warszawskiego.

8. NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS GODZIN I PUNKTÓW ECTS

Aktywność studenta	Obciążenie studenta – Liczba godzin
Udział w zajęciach dydaktycznych	165
Przygotowanie do zajęć	60
Studiowanie literatury	50
Inne	100
Łączny nakład pracy studenta	375
Liczba punktów ECTS proponowana przez NA	**15**
Ostateczna liczba punktów ECTS (określa Rada Programowa kierunku)	**15**

Kod przedmiotu: **B** **Pozycja planu:** **B.5**

1. INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

a. Podstawowe dane

Nazwa przedmiotu	Chemia organiczna
Kierunek studiów	**Technologia Chemiczna**
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (inżynierskie 3,5 - letnie)
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Specjalność	1. Technologia Procesów Chemicznych 2. Biotechnologia Przemysłowa 3. Analityka Chemiczna i Spożywcza
Jednostka prowadząca kierunek studiów	Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej
Imię i nazwisko nauczyciela (li) i jego stopień lub tytuł naukowy	prof. dr hab. Ryszard Gawinecki, dr inż. Janina Kabatc, dr inż. Anna Zakrzewska, dr inż. Borys Ośmiałowski, dr inż. Robert Dobosz, dr inż. Agnieszka Skotnicka
Przedmioty wprowadzające	Brak
Wymagania wstępne	Student powinien poruszać się sprawnie w zakresie podstawowej wiedzy o chemii organicznej jak również być świadomym tego, że właściwości związków organicznych i odpowiednich grup funkcyjnych są wynikiem właściwości atomów je tworzących.Wymagana jest znajomość pojęć dysocjacji, hydrolizy oraz mocy kwasów i zasad

b. Semestralny/tygodniowy rozkład zajęć według planu studiów

Semestr	Wykłady (W)	Ćwiczenia audytoryjne (Ć)	Ćwiczenia laboratoryjne (L)	Ćwiczenia projektowe (P)	Seminaria (S)	Zajęcia terenowe (T)	Liczba punktów ECTS*
III	30^{E}	15					6
IV	30^{E}		105				11

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg KRK)

Lp.	Opis efektów kształcenia	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla obszaru
	WIEDZA		
W1	Ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę ogólną w zakresie chemii nieorganicznej, organicznej, fizycznej i analitycznej.	K_W03	T1A_W03
W2	Ma wiedzę z zakresu technik i metod charakteryzowania oraz identyfikacji produktów chemicznych.	K_W11	T1A_W03
	UMIEJĘTNOŚCI		
U1	Pracuje indywidualnie i w zespole.	K_U02	T1A_U02

U2	Wykonuje eksperymenty chemiczne, bada przebieg procesów chemicznych oraz interpretuje uzyskane wyniki.	K_U06	T1A_U08
U3	Posługuje się poprawnie terminologią chemiczną i nomenklaturą związków chemicznych, również w języku obcym.	K_U08	T1A_U06 T1A_U03
U4	Potrafi scharakteryzować różne stany materii i rozróżnia typy reakcji chemicznych oraz posiada umiejętność ich doboru do realizowania procesów chemicznych.	K_U09	T1A_U08
U5	Posługuje się podstawowymi technikami laboratoryjnymi w syntezie, wydzielaniu i oczyszczaniu związków chemicznych.	K_U10	T1A_U15
U6	Dobiera metody analityczne do jakościowego ilościowego oznaczania związków chemicznych i oceny ich właściwości fizykochemicznych.	K_U11	T1A_U09 T1A_U15
U7	Realizuje właściwą gospodarkę odpadami.	K_U15	T1A_U10
U8	Wykorzystuje zasady oszczędności surowców i energii.	K_U16	T1A_U12
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K1	Ma świadomość odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania, związane z pracą zespołową.	K_K04	T1A_K04

3. METODY DYDAKTYCZNE

Wykład multimedialny i klasyczny (kreda i tablica), ćwiczenia przy tablicy polegające na rozwiązywaniu zadań oraz dyskusji ich poprawności, lab. – konsultowanie na bieżąco z prowadzącym zajęcia poprawności przeprowadzania ćwiczenia.

4. FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest złożenie egzaminu (pisemnego i ustnego) po uprzednim zdobyciu zaliczenia na ćwiczeniach audytoryjnych (zdanie kolokwiów pisemnych) oraz zaliczeniu ćwiczeń w ramach laboratorium (zdanie kolokwiów ustnych oraz poprawne wykonanie ćwiczenia).

5. TREŚCI KSZTAŁCENIA

Wykłady	Zapoznanie słuchaczy z podstawowymi pojęciami chemii organicznej dotyczącymi struktury i reaktywności związków organicznych. Przedstawienie grup związków organicznych, pojęcia dotyczące reaktywności grup funkcyjnych oraz mechanizmy treakcji. W ramach wykładów realizowny jest następujący zakres tematyczny: klasyfikacja i systematyka związków organicznych, szeregi homologiczne, izomeria, aromatyczność, najważniejsze grupy funkcyjne, węglowodory alifatyczne i aromaty-czne, alkany i alkeny – porównanie właściwości i reaktywności, węglowodory aromatyczne-reakcja substytucji elektrofilowej aromatycznej, chlorowcopochodne węglowodorów - reakcja substytucji nukleofilowej, alkohole i fenole-porównanie właściwości fizycznych i chemicznych, etery, aldehydy i ketony – reakcje addycji - eliminacji i reakcje nukleofilowe, kwasy karboksylowei ich pochodne, reakcja estryfikacji, tłuszcze. Azotowe związki organiczne, aminy i ich zasadowość, izomeria optyczna, związki metaloorganiczne, wielkocząsteczkowe związki organiczne.
Ćwiczenia audytoryjne	Dotyczą dyskusji i analizy informacji zawartych na wykładach, sposoby pisania wzorów związków organiczych, konstruowanie wzorów związków organicznych na podstawie nazw, sposoby zapisu reakcji w chemii organicznej, planowania syntezy organicznej, obliczeń związanych ze stechiometrią i wydajnością reakcji organicznych.
Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia laboratoryjne dotyczą praktycznego wykorzystania wiedzy zgromadzonej podczas wykładów i ćwiczeń audytoryjnych. Ponadto student uczy się jak samodzielnie budować aparaturę do praktycznego wykonania wcześniej zadanego ćwiczenia, dobiera i wykonuje podstawowe analizy

	fizykochemiczne, wydziela i oczyszcza związki organiczne z mieszanin poreakcyjnych, potrafi stosować się do zasad właściwej gospodarki odpadami.

6. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Efekt kształcenia	Forma oceny				
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie
W1	x	x			
W2	x	x			
U1 - U8			x		
K1			x		

7. LITERATURA

Literatura podstawowa	McMurry J., 2005 r.,Chemia organiczna, T.1 - 5, PWN, Warszawa. McMurry. S., 2005 r., Chemia organiczna. Rozwiązywanie problemów, PWN, Warszawa. Morrison R. T., Boyd R. N., 1996 r., Chemia organiczna, T. 1 - 2, PWN, Warszawa. Jackson R. A., 2007 r.,Mechanizmy reakcji organicznych, PWN, Warszawa. Mastalerz P., 2000 r., Chemia organiczna, Wydawnictwo Chemiczne, Wrocław.
Literatura uzupełniająca	Vogel A., 2006 r.,Preparatyka organiczna, WNT, Warszawa. Gębicki K., Kłys A., Plażuk D., Rudolf B., Urbaniak K., Zawisza A., 2008 r., Preparatyka organiczna. Instrukcje do ćwiczeń laboratoryjnych: dla studentów II i III roku chemii, Uniwersytet Łódzki. Wróbel J.T., i inni., 1983 r.,Preparatyka i elementy syntezy organicznej, PWN, Warszawa. Bochwic B. i inni, tłum. z jęz. niem., 1975 r., Preparatyka organiczna, PWN, Warszawa. Bobrański B.,1971 r., Preparatyka organicznych środków leczniczych, PZWL, Warszawa.

8. NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS GODZIN I PUNKTÓW ECTS

Aktywność studenta	Obciążenie studenta – Liczba godzin
Udział w zajęciach dydaktycznych	180
Przygotowanie do zajęć	90
Studiowanie literatury	90
Inne	65
Łączny nakład pracy studenta	425
Liczba punktów ECTS proponowana przez NA	**17**
Ostateczna liczba punktów ECTS (określa Rada Programowa kierunku)	**17**

Kod przedmiotu: B **Pozycja planu: B.6.**

1. INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

a. Podstawowe dane

Nazwa przedmiotu	Chemia analityczna
Kierunek studiów	**Technologia Chemiczna**
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (inżynierskie 3,5 - letnie)
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Specjalność	1. Technologia Procesów Chemicznych 2. Biotechnologia Przemysłowa 3. Analityka Chemiczna i Spożywcza
Jednostka prowadząca kierunek studiów	Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej
Imię i nazwisko nauczyciela (li) i jego stopień lub tytuł naukowy	dr inż. Ewa Maćkowska, dr inż. Katarzyna Jurek
Przedmioty wprowadzające	Chemia ogólna i nieorganiczna
Wymagania wstępne	Znajomość podstaw chemii nieorganicznej, znajomość symboli chemicznych, umiejętność pisania reakcji chemicznych

b. Semestralny/tygodniowy rozkład zajęć według planu studiów

Semestr	Wykłady (W)	Ćwiczenia audytoryjne (Ć)	Ćwiczenia laboratoryjne (L)	Ćwiczenia projektowe (P)	Seminaria (S)	Zajęcia terenowe (T)	Liczba punktów ECTS*
III	15	15					4
IV			75				4

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg KRK)

Lp.	Opis efektów kształcenia	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla obszaru
	WIEDZA		
W1	Ma uporządkowaną, podbudowaną teoretycznie wiedzę ogólną w zakresie chemii analitycznej.	K_W03	T1A_W03
W2	Ma wiedzę z zakresu technik i metod charakteryzowania oraz identyfikacji produktów chemicznych.	K_W11	T1A_W03
	UMIEJĘTNOŚCI		
U1	Pracuje indywidualnie i w zespole.	K_U02	T1A_U02
U2	Dobiera metody analityczne do jakościowego i ilościowego oznaczania związków chemicznych i oceny ich właściwości fizykochemicznych. Potrafi przygotować roztwory standardowe do oznaczeń i określić ich stężenie oraz oznaczyć jony metodą objętościową. Umie samodzielnie zaprojektować eksperyment analityczny przygotować próby do badań metodami instrumentalnymi, a także, na podstawie	K_U11	T1A_U09 T1A_U15

	otrzymanych wyników, przedstawić graficznie dane, wyznaczyć punkt równoważnikowy reakcji i obliczyć zawartość oznaczanego składnika w próbie.		
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K1	Ma świadomość odpowiedzialności za wspólnie realizowane zadania, związane z pracą zespołową.	K_K04	T1A_K04

3. METODY DYDAKTYCZNE

Wykład multimedialny, dyskusja, rozwiązywanie problemów, obliczenia z zakresu analizy ilościowej.

4. FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Wykład – test lub zaliczenie pisemne na koniec semestru, ćwiczenia rachunkowe – 2 kolokwia w trakcie semestru.

5. TREŚCI KSZTAŁCENIA

Wykłady	Podział chemii analitycznej na jakościową i ilościową. Systematyka metod analitycznych. Podstawy analizy wagowej i objętościowej. Sprzęt i czynności niezbędne do wykonania analiz. Strącanie osadu, sączenie, przemywanie, spalanie/suszenie. Zanieczyszczenia przez okluzję i adsorpcję. Rekrystalizacja. Miareczkowanie. Naczynia miarowe. Przygotowywanie roztworów o określonym stężeniu z naważki i przez rozcieńczenie. Zasady działania i dobór wskaźników miareczkowania. Podział metod objętościowych. Analiza alkacymetryczna, strąceniowa i redoksymetryczna. Stosowane roztwory standardowe, metody standaryzacji i przykłady oznaczeń. Analiza wody i nawozów sztucznych. Analiza stopów żelaza i metali kolorowych (Al, Cu, Pb). Fizykochemiczne metody w analizie ilościowej, ze szczególnym uwzględnieniem potencjometrii, konduktometrii, spektrofotometrii i elektro – grawimetrii.
Ćwiczenia audytoryjne	Obliczenia związane z przygotowaniem roztworów z naważki substancji stałej lub przez rozcieńczenie. Zasady obliczeń związane ze standaryzacją roztworów. Obliczenia związane z oznaczaniem składników metodami: wagowymi objętościowymi tj. alkacymetrycznymi, strąceniowymi i redoksymetrycznymi. Metody obliczeń niezbędne do oznaczeń instrumentalnych.
Ćwiczenia Laboratoryjne	Zasady BHP i dobrych praktyk laboratoryjnych. Systematyka metod analitycznych. Metody wydzielania oznaczanego składnika. Sączenie i przemywanie. Prażenie i suszenie. Wagowe oznaczania wybranych jonów. Analiza objętościowa: alkacymetria, kompleksometria, analiza strąceniowa i redoksymetria. Roztwory standardowe (przygotowanie i standaryzacja), wybrane oznaczenia z zakresu analizy objętościowej. Analiza wody i nawozów sztucznych. Rozdział i analiza stopów żelaza i metali kolorowych (Al, Cu, Pb). Fizykochemiczne metody w analizie ilościowej, ze szczególnym uwzględnieniem potencjometrii, konduktometrii, spektrofotometrii i elektrograwimetrii.

6. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Efekt kształcenia	Forma oceny					
	Egzamin	Zaliczenie pisemne	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie	Zaliczenie powierzonych zadań
W1		x				
U1			x			x
U2						x
U2			x			x

K1			x			x

7. LITERATURA

Literatura podstawowa	Hulanicki A., 2001 r., Współczesna chemia analityczna. Wybrane zagadnienia. PWN, Warszawa. Namieśnik J., Jamrógiewicz Z: (red.)., 1998 r., Fizykochemiczne metody kontroli zanieczyszczeń środowiska. WNT, Warszawa. Dojlido J., Zerbe J., 1997 r., Instrumentalne metody badania wody i ścieków. Arkady, Warszawa. Kettle S.,F., 1999 r., Fizyczna chemia nieorganiczna, PWN. Minczewski J., Marczenko Z., 2008 r., Chemia analityczna t. 2 Chemiczne metody analizy ilościowej, PWN. Maćkowska E., Gogolin R., 1999 r., Nieorganiczna analiza ilościowa, Wydawnictwa Uczelniane ATR, Bydgoszcz.
Literatura uzupełniająca	Szczepaniak W., 1996 r., Metody instrumentalne w analizie chemicznej. PWN, Warszawa. Witkiewicz Z., 2000 r., Podstawy chromatografii. WNT, Warszawa. Cygański A., 1993 r., Metody spektroskopowe w chemii analitycznej. WNT, Warszawa. Cygański A., 1995 r., Metody elektroanalityczne. WNT, Warszawa.

8. NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS GODZIN I PUNKTÓW ECTS

Aktywność studenta	Obciążenie studenta – Liczba godzin
Udział w zajęciach dydaktycznych	105
Przygotowanie do zajęć	45
Studiowanie literatury	30
Inne	30
Łączny nakład pracy studenta	210
Liczba punktów ECTS proponowana przez NA	**8**
Ostateczna liczba punktów ECTS (określa Rada Programowa kierunku)	**8**

Kod przedmiotu: **B** **Pozycja planu:** **B.7**

1. INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

a. Podstawowe dane

Nazwa przedmiotu	Elementy elektrotechniki i elektroniki
Kierunek studiów	**Technologia Chemiczna**
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (inżynierskie 3,5 - letnie)
Profil studiów	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Specjalność	1. Technologia Procesów Chemicznych 2. Biotechnologia Przemysłowa 3. Analityka Chemiczna i Spożywcza
Jednostka prowadząca kierunek studiów	Wydział Technologii i Inżynierii Chemicznej
Imię i nazwisko nauczyciela (li) i jego stopień lub tytuł naukowy	dr inż. Bogdan Płachta
Przedmioty wprowadzające	Fizyka, matematyka
Wymagania wstępne	Wiedza z zakresu szkoły średniej

b. Semestralny/tygodniowy rozkład zajęć według planu studiów

Semestr	Wykłady (W)	Ćwiczenia audytoryjne (Ć)	Ćwiczenia laboratoryjne (L)	Ćwiczenia projektowe (P)	Seminaria (S)	Zajęcia terenowe (T)	Liczba punktów ECTS*
I	30						4

2. EFEKTY KSZTAŁCENIA (wg KRK)

Lp.	Opis efektów kształcenia	Odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla obszaru
WIEDZA			
W1	Potrafi objaśniać ogólną budowę i zasadę działania najczęściej spotykanych w przemyśle urządzeń elektrycznych wytwarzających, przesyłających, rozdzielających i przetwarzających energię elektryczną, oraz urządzeń elektroniki.	K_W04	T1A_W02
UMIEJĘTNOŚCI			
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			

3. METODY DYDAKTYCZNE

Wykład tablicowy, wykład multimedialny, pokaz.

4. FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie.
Warunki zaliczenia przedmiotu: dwa pisemne kolokwia w ciągu semestru

- kolokwium pierwsze zawiera 3 pytania z zagadnień teoretycznych i 3 krótkie zadania, czas trwania 75 minut,
- kolokwium drugie zawiera 3 pytania z zagadnień stosowanych i pytane z bhp, czas trwania 75 minut.

5. TREŚCI KSZTAŁCENIA

Wykłady	• podstawowe pojęcia i prawa obwodów elektrycznych, • elementy teorii pola elektromagnetycznego, • materiały elektrotechniczne, • liniowe obwody elektryczne o wymuszeniu stałym i sinusoidalnym, w tym układy trójfazowe, • klasyfikacja i własności transformatorów oraz maszyn elektrycznych, • zasady doboru silników elektrycznych w układach napędowych, • klasyfikacja źródeł energii elektrycznej, jakość energii elektrycznej, • stacje i linie elektroenergetyczne, kryteria doboru przekrojów przewodów, • klasyfikacja i parametry elektrycznych źródeł światła, • metody przemiany energii elektrycznej w energię cieplną stosowane w grzejnictwie elektrycznym, • oddziaływanie prądu na organizm ludzki, klasyfikacja środków ochrony od porażeń, • znaczenie urządzeń elektroniki i automatyki, elementy i podzespoły elektroniczne, • diodowe układy prostownicze, • zasada działania wybranych elektronicznych analogowych urządzeń pomiarowych, pomiary oscyloskopem, • znaczenie praktyczne i podstawy teoretyczne techniki cyfrowej, podstawowe układy cyfrowe, metody analogowo – cyfrowego przetwarzania sygnałów, zasada działania wybranych cyfrowych urządzeń pomiarowych, • podstawy techniki komputerowej.

6. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Efekt kształcenia	Forma oceny				
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Sprawozdanie
W1			x		

7. LITERATURA

Literatura podstawowa	Hempowicz, Kiełsznia, Piłatowicz, Szymczak, Tomborowski, Wąsowski, Zielińska, Żurawski, 2010 r., Elektrotechnika i elektronika dla nieelektryków, WNT. Miedziński, 2000 r., Elektrotechnika. Podstawy i instalacje elektryczne, PWN. Rusek, Pasierbiński, 2003 r., Elementy i układy elektroniczne w pytaniach i odpowiedziach, WNT.
Literatura uzupełniająca	Fabiański, Wójciak, 2003 r. Praktyczna elektrotechnika ogólna, Wydawnictwo REA. Lewandowski, 2007 r., Proekologiczne odnawialne źródła energii. WNT.

8. NAKŁAD PRACY STUDENTA – BILANS GODZIN I PUNKTÓW ECTS

Aktywność studenta	Obciążenie studenta – Liczba godzin
Udział w zajęciach dydaktycznych	30
Przygotowanie do zajęć	30
Studiowanie literatury	30
Inne	15

Łączny nakład pracy studenta	**105**
Liczba punktów ECTS proponowana przez NA	**4**
Ostateczna liczba punktów ECTS (określa Rada Programowa kierunku)	**4**